

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

III. Papam non esse Dominum totius orbis Christiani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

CAPVT III.

Papam non esse Dominum totius orbis Christiani.

AM verò, quod secundo loco propositum fuit, non esse Papam Dominum totius orbis Christiani, docet Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacramentis par. 2. cap. 4. Terrena, inquit, potestas caput habet Regem, spiritualis potestas habet summum Pontificem. & dicitur Ioannes Driedo lib. 2. de libertate Christiana, cap. 2. Christus, inquit, cum præfecit Petrum vniuersali Ecclesiæ Pastorem, non simul dedit illi Imperium temporale super vniuersam Ecclesiam, neque enim abstulit Imperatoribus & Regibus sua regna, neque item voluit, vt omnis potestas regalis, proinde ac Ecclesiastica debeat deriuari, & descendere ex potestate Petri. Eadem est aliorum multorum sententia, & probatur PRIMVM, quia si res ita se haberet, & quidem iure diuino, vt volunt, deberet id constare ex Scripturis, aut certè ex Apostolorum traditione. Ex Scripturis nihil habemus, nisi datas Pontifici clauis regni cœlorum. de clauibus regni terrarum nulla mentio fit. traditionem Apostolicam nullam aduersarij proferunt. PRAETEREA, Christus non abstulit, neque aufert regna iis quorum erant; nam Christus non venit destruere ea quæ bene se habebant, sed perficere, ergo quando Rex fit Christianus, non perdit regnum terrenum, quod iure obtinebat, sed acquirit nouum ius ad regnum æternum. Alioquin obesset Regibus Christi beneficium, & gratia naturam destrueret. Et confirmatur ex hymno SEDVLII, quem tota Ecclesia publicè canit:

*Hostis Herodes impie
Christum venire quid times?
Non eripit mortalia,
Qui regna dat cœlestia.*

ITEM si Papa est Dominus totius orbis Christiani supremus, ergo singuli Episcopi sunt principes temporales in oppidis suo Episcopatu subiectis. siquidem id quod est Papa in Ecclesia vniuersa, est quilibet Episcopus in particulari. At Episcopos esse dominos urbium, quarum sunt Episcopi, nec aduersarij

uerfarij concedunt, & est apertè falſum. Vnde AMBROSIVS in oratione de tradendis baſilicis: *Si tributum, inquit, petit Imperator, non negatur, agr̄i Eccleſie ſoluunt tributum. Et infra: Tributum Caſaris eſt non negatur. Eccleſia Dei eſt, Caſari & trique non debet addici.* Et in epiſtol. Athanaſij ad ſollicitam vitam agentes. HOSIVS Epicoſopus ait Imperatori: *Tibi Deus imperium, nobis autem ea quæ ſunt Eccleſie Chriſti commiſit.*

DENIQUE probatur ex confeſſione Pontificum. Leopoſtola 38. ad Martianum, fatetur Imperatorem Martianum à Deo ad imperium eſſe electum, & epiſt. 43. ad eundem fuerit auctorem imperij Martiani Deum eſſe. Et ſimilia in omnibus ferè epiſtolis ad Theodoſium, Martianum, & Leonem ſubſequenti- uicem ſuccedentes Imperatores ſcribit. GELASIVS in epiſt. ad Anaſtaſium Imperatorem, quæ habetur etiam in decreto diſt. 96. can. duo ſunt: *Duo ſunt, inquit, Imperator Angeli- quibus principaliter mundus hic regitur, auctoritas ſacra- mentalis, & regalis poteſtas, &c.* Vbi notandum eſt, Gelasium non loqui ſolum de executione, ſed de ipſa poteſtate, & auctoritate, ne dicant aduerſarij (vt ſolent) Papam quidem habere vtramque poteſtatem, ſed executionem alii deman- dare.

GREGORIUS lib. 2. epiſt. 61. ad Mauricium: *Poteſta, in- quit, ſuper omnes homines dominorum meorum præſentia- rius data eſt.* Et clariffimè NICOLAUS in epiſt. ad Michaë- lem: *Nolite præiudicium Dei Eccleſie irrogare, illa quæ pro- nullum imperio veſtro præiudicium inferit.* Et infra: *Ille me- diator Dei & hominum homo Chriſtus IESVS. ſic actum præ- prium, & dignitatibus diſtinctis officia poteſtatis ſeruiſſe præ- ſeruit, vt & Chriſtiani Imperatores pro æterna vita Pontifi- cibus indigeret, & Pontifices pro curſu temporalium eodem modo rerum imperialibus legibus ſeruerentur.* Hic etiam Pon- tificem non de ſola executione, ſed de poteſtate & dignitate loquitur. Et etiam ſi de ſola executione loqueretur, ad nos ſufficeret. Nam quidquid Imperatores habent, ait Nico- laus, à Chriſto eos habere. Peto igitur, vel poteſt ſummus Pontifex auferre à Regibus & Imperatoribus hanc executione- nem tanquam ſummus ipſe Rex & Imperator, aut non poteſt ſi poteſt, ergo eſt maior Chriſto: ſi non poteſt, ergo non habet verè poteſtatem regiam.

Præterea ALEXANDER III. cap. Si duobus, §. denique, extra de appellationibus, rogatus an appellatio à iudice seculari ad Papam teneat, respondet: *Tenet quidem in his, qui sunt nostra temporali iurisdictioni subiecti: in aliis vero secundum iuris rigorem credimus non tenere.* Item cap. Causam 2. extra qui filij sint legitimi: *Nos attendentes, inquit, quod ad Regem pertinet, non ad Ecclesiam de talibus possessionibus iudicare, &c.*

Denique INNOCENTIVS III. cap. Nouit, de Iudic. Cùm, inquit, iurisdictionem propriam non sufficimus explere, cur alienam usurpare vellemus? Vbi Pontifex usurpationem alienæ iurisdictionis appellat, si temporalem iurisdictionem in Regna Francorû tentaret assumere. Et infra, non intendimus iudicare de feudo, cuius ad ipsum spectat iudicium, sed decernere de peccato, cuius ad nos pertinet sine dubitatione censura. Idem cap. Solitæ, extra de maioritate, & obedientia: *Ad firmamentum, inquit, cæli, hoc est, vniuersalis Ecclesia, fecit Deus duo luminaria magna, id est, duas instituit dignitates, quæ sunt pontificalis auctoritas, & regalis potestas; sed illa, quæ præest diebus, id est, spiritualibus, maior est, quæ vero carnalibus, minor, Et quanta est inter solem, & lunam, tanta inter Pontifices, & Reges differentia cognoscatur, &c.* Vbi nota, quemadmodum non est idem sydus Sol & Luna, & sicut Lunam non instituit Sol, sed Deus, ita quoque non esse idem, pontificatum & imperium, nec vnum ab alio absolute pendere. Idem, cap. Per venerabilem, extra qui filij sint legitimi, dicit, Pontificem solum in patrimonio Ecclesiæ plenam habere in temporalibus potestatem: in aliis vero regionibus non item. & ibi: *Cùm Rex, inquit, superiorem in temporalibus minime recognoscat, sine iuris alterius læsione in eo se iurisdictioni nostræ subiicere potuit, in quo videretur aliquibus, quod per se ipsum (non tanquam pater cum filiis, sed tanquam princeps cum subditis) potuit dispensare. Tu autem nosceris aliis subiicere, & unde sine ipsorum forsan iniuria, nisi præstarent nobis assensum, in hoc subdere te non posses.*

